

A polgármester az új kórház építéséről.

— A királyi-pár föltétlenül eljön Szegedre. — Az Orvosegyesület közgyűlése. — A szociáldemokrata párt népgyűlést tart a kórház ügyében. —

(Saját tudósítónktól.) Néhány nappal ezelőtt részletesen ismertette a *Délmagyarország* azt az akciót, amelyet dr. Kelemen Béla főispán indított meg a modern új városi közkórháznak haladéktalan való felépítése ügyében. A főispán tudvalevőleg úgy tervezte, hogy a közkórház alapkövetélteli ünnepségét már az ősszel meg lehet tartani, a királyi pár látogatásával kapcsolatban, sőt egyenesen a királyi pár részvételével. A főispán erről átiratban értesítette a polgármestert, ezt az átiratot teljes szövegében közöltük.

A *Délmagyarország* munkatársa most kérdéssel fordult dr. Somogyi Szilveszter polgármesterhez a királyi pár látogatása, valamint a modern új kórház haladéktalan felépítése ügyében. A polgármester munkatársunknak a következőket mondotta:

— A királyi pár föltétlenül eljön Szegedre. Ehhez elég annyi, ha a város polgársága jó szívvvel meghívja a felségeket a városnak és népének megtekintésére. Eppen úgy, mint Debrecen hívja, ahova a felségek szintén föltétlenül elmennek. Beszéltem Márk Endre udvari tanácsos, debreceni polgármesterrel, aki azt mondta, hogy a város a királyi látogatás alkalmából még ünnepséget sem rendez.

— Viszont én természetesen helyeslem, hogy Szeged új, nagy kórházának alapkövetélteli ünnepségére hívja meg az uralkodót. Annál is inkább helyeslem, miután az alapkövetélteli nem jelenti egyúttal azt, hogy most már az építkezést is föltétlenül nyomban utána meg kell kezdeni. S különben is Szegedre nézve külön jelentősége van annak, hogy a király az alapkövetéltelnél jelen legyen.

— A kórházépítés ügyében egyébként az a véleményem, hogy az új modern kórház mielőbbi létesítésére föltétlenül szükség van. Eppen ezért a városi mérnökség már utasítást kapott arra, hogy a kórház terveinek alapján készítsen új számadást arról, hogy mibe kerülne az építkezés ma és előreláthatólag mibe fog kerülni majd a jövőben. Ha a bizonyára nagyon sok milliós — talán 30, esetleg 40 milliós — költséghez megfelelő nagy állami segítséget ki lehet eszközölni, a kórházat létesítjük is. Azonban úgy hiszem, hogy az építkezés ma majdnem lehetetlen nehézségekbe ütközik. És pedig nemcsak a költségek miatt, hanem jórésben a tapasztalható hatalmas méretű anyagihiány és még inkább a munkaerő hiánya miatt.

— Ismétlem azonban, hogy az alapkövetélteli ünnepségnek az uralkodópár jelenlétében való megtartása ellen semmi kifogásom nincs, sőt inkább örülök annak; ez ünnepélyes fogadalom lesz nekünk arra, hogy új, nagy kórházunkat nyomban megépítjük, amint az idő és a viszonyok megengedik. Lehetetlenséget persze mi sem csinálhatunk és nem hiszem, hogy akadjon ember Szegeden, aki akkor is nyomban hozzá akarna kezdeni a kórházépítéshez, ha egyáltalán lehetetlen a háborús viszonyok miatt és meggyőződünk már a dolog lehetetlenségéről.

— Egyelőre persze várnunk kell, amíg a mérnökség kész lesz számításaival. Azután

pedig meg kell szerezni a minél nagyobb állami hozzájárulást a Károly-kórház építéséhez.

A Szegedi Orvosegyület péntek délután tartott ülésén foglalkozott a kórházépítés ügyével. Dr. Boross József elnök vezette a tanácskozást. Boross ismertette az előzményeket, a főispán akcióját, a belügyminiszter leiratát. A fő — mondta — hogy a jelenlegi kormányban megvan a hajlandóság arra, hogy a várost a kórház építésében támogassa. Meg kell ragadni ezt az alkalmat és a kormány ígéretét királyi szóval kell megpecsételni, hogy az minden kormányt kötelezzon. Arról persze az anyag és munkaerő hiánya miatt persze szó sem lehet, hogy most kezdjék meg az építkezést. Indítványozza, keressék fel küldöttségileg a főispánt és a polgármestert. A főispán előtt fejezzék ki köszönetüket az akció

Horvát képviselők deklarációja a honvédség „magyar királyi” címéről.

Budapestről telefonálta tudósítónk: A képviselőház pénteki ülését féltenegy óra után nyitotta meg Szász Károly elnök. A katonai ellátási törvényjavaslat van napirenden.

Hreljanovics Guidó a horvát képviselők nevében a következő deklarációt olvassa fel:

Nemzetünk, mint eddig, ezekben a súlyos időkben is megértette és teljesítette a haza iránti kötelezettségét. Azon áldozatok mellett, amelyeket már hozott, hoz és hozni fog, e javaslattal kapcsolatos terheket is magára veszi. Ezért a tárgyalás alatt levő törvényjavaslatot is elfogadta volna. Azonban a törvényjavaslatban a magyarországi és horvát-szlavonországi honvédség és népfelkelés mint magyar királyi honvédség és népfelkelés van megjelölve. Ez a megjelölés ellentétben áll a kiegyezési törvény betűjével és szellemével, amely szerint a honvédség a magyar szent korona országainak közös intézménye. Ez a javaslat kiegészítő része a honvédségre vonatkozó 1912. évi XXXI. és a népfelkelésre vonatkozó 1886. évi XX-ik törvényeknek, amelyek csak a honvédség és népfelkelés jelzést ismerik. Ha ez a javaslat az eddigi törvényes elnevezést is meg akarta volna változtatni, Magyarország területén a honvédséget és a népfelkelést magyarnak, Horvátország területén horvátnak kellett volna elnevezni. Mint-hogy ez a törvényjavaslat a kiegyezési törvénnyel ellentétben álló megoldást igyekszik megvalósítani, a horvát képviselők, hivatkozással a kiegyezési törvény 70-ik szakaszára, kijelentik, hogy a tanácskozásban és a szavazásban nem vesznek részt.

Mikor Hreljanovics befejezi az olvasást, Szurmay Sándor honvédelmi miniszter kijelenti, hogy a vita során elhangzottakra a vita végén óhaját megjegyzéseket tenni.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Egy percre sem hagyhatom észrevétel nélkül a képviselő úr felszólalását, azért, mert olyan közjogi álláspontból indul ki, amely szerintem merőben tarthatatlan. (Élénk helyeslés.) A képviselő úr társai nevében is kifogásolta a „magyar honvéd” elnevezést. Mi beszélünk Magyarországról és ez alatt az elnevezés alatt értjük Horvát-Szlavon- és Dalmátországot is. A képviselő urak szeretik úgy feltüntetni a dologat, mintha közös kormányról volna szó. Itt csak egy állam van, a magyar, amelynek Horvát-, Szlavon- és Dalmátországot kiegészítő részei.

Ugy őt, mint a polgármestert kérjük meg, hogy a mozgalmat tőlük telhetőleg támogassák.

Az elnök indítványát elfogadták. Somogyi Szilveszter polgármesterhez szombaton délelőtt 11 órakor megy a küldöttség, az Orvosegyesület kérelmét itt dr. Boross József fogja tolmácsolni. Dr. Kelemen Béla főispánnal kedden délelőtt 11 órakor tiszteleg a küldöttség és dr. Wolff Ferenc tolmácsolja az egyesület köszönetét és kérelmét.

Dr. Hollós József bejelentette ezután, hogy a szegedi szociáldemokrata párt vasárnapra egy hétre népgyűlést tart a Korzó-mozi nyári helyiségében a kórház ügyében. Az Orvosegyesület küldöttségileg képviselteti magát a népgyűlésen, szónoka dr. Hollós lesz.

Dr. Wolff Ferenc javaslatára kimondotta még az egyesület, hogy akcióbba lép annak érdekében is, hogy Korb Flóris tervei szerint épüljön az új közkórház. Ezek a tervek, mondta nagyon helyesen a tiszti főorvos, nem egy fényűző, hanem egyszerű, de praktikus kórház számára épültek.

Tökéletesen elismerjük, hogy a horvát külön nemzet, elismerjük politikai teritoriumukat, elismerjük nyelvi jogosultságukat és a lobogó használatot is, de a magyar államiság határánál megállunk. Kéri a horvát képviselőket, ne lépjenek fel túlzott követelésekkel, mert ezek sem a kiegyezési törvényvel, sem az azóta követett gyakorlattal, sem a magyar állam államjogi szerkezetével össze nem egyeztethetők. Kéri a javaslat változatlan elfogadását.

Barta Ödön előadó: Szó nélkül hagyná a kérdés megvilágítását a miniszterelnök súlyos fejtegetései után, de rendszert lát a horvát törekvésekben s ezért szólnia kell. A horvátok lojalitást hangsúlyoznak, de szeparisztikus céljaik vannak. A horvátok most elhangzott szavait államellenes törekvéseknek kell deklarálnia. (Taps a Ház minden oldalán.)

Fényes László: A javaslatot tulbonyodalmasnak tartja. Tisza István rendelkezése szerint most az özvegynek havonta 10, a gyermekeknek havonta 1 korona jár. Gondoljuk csak meg, mit értünk ellátás alatt. En az én definicióm szerint minimális lakást, minimális fűtést, világítást, minimális zsidókot és hüvelyes veteményt, minimális ruhát, cipőt, szappant. Mindez szükséges a legszerényebben ahhoz, hogy tengethesse valahogyan az életét. De hogyan ossza be az asszony a napi két korona nyugdíjat, hogy mindenre jusson neki. A javaslatot csak úgy fogadom el, — folytatja — ha bebizonyítják, hogy hogyan lehet megélni a rendelkezései alapján. A közigazgatási tisztviselők nem foglalkoznak a hadiözvegyekkel annyi szeretettel, amennyit a törvényjavaslat feltételez róluk.

Szurmay Sándor: A kiküldöttek a helyszínen meg fogják nézni minden községben, hogy ki vannak-e elégítve az igények.

Fényes László: Nagyon nagy apparátus kell ahhoz!

Szurmay Sándor: Van nekem ehhez emberem elég!

Fényes László: Hogy mennének le Hunyadmegyébe, mikor egy törvényjavaslat érdekében még azt a kis utat sem teszik meg a honvédelmi miniszteriumtól a pénzügyminiszteriumig!

Szurmay Sándor: Délután megteszem biztosan!

Fényes László: Arról én meg vagyok